

วิชา คณิตศาสตร์เพิ่มเติม

ค 23202

ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

สมการเชิงเส้น คือ สมการที่มีเลขชี้กำลังของตัวแปรเป็น 1

สองตัวแปร คือ ในสมการมีตัวแปร 2 ตัว เขียนไว้ x, y

ในระบบสมการ คือ ประกอบด้วยสมการอย่างน้อย 2 สมการขึ้นไป

ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

ให้ a, b, c, d, e และ f เป็นจำนวนจริงที่ a, b ไม่เป็นศูนย์พร้อมกัน
และ c, d ไม่เป็นศูนย์พร้อมกัน ระบบที่ประกอบด้วยสมการ

$$\begin{aligned} ax + by &= e \quad \rightarrow \textcircled{1} \\ cx + dy &= f \quad \rightarrow \textcircled{2} \end{aligned}$$

เรียกว่า ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรที่มี x และ y เป็นตัวแปร

โดยที่ a และ c เป็นสัมประสิทธิ์ของ x

b และ d เป็นสัมประสิทธิ์ของ y

ตัวอย่าง 1

จงหาค่าของ x และ y ที่สอดคล้องกับระบบสมการต่อไปนี้

$$1. \quad 5x + 6y = 10 \rightarrow \textcircled{1}$$

$$3x - y = 0 \rightarrow \textcircled{2}$$

วิธีทำ วิธีแรก $\textcircled{1}$

- แทนค่าตัวแปร $x = 1, y = 1$
ลงในสมการทั้งสอง

- ถ้าพบข้อ x, y ที่ 2 สอดคล้อง

$\therefore$ สมการ $\textcircled{1}$ และ สมการ $\textcircled{2}$ มีคำตอบที่ $x = 1, y = 1$

พิจารณา (๒) $3x - y = 0$

- ค่าของ x และ y $x = 1, y = 1$

นั่นคือ สมการเส้น

- ตัวแปร x, y มี ๒ ตัวแปร

∴ เป็นสมการเส้นตรงตัวแปร

ตัวแปร เป็นระบบสมการเส้นตรงตัวแปร

$$2. \quad x(x+3) = 4 \rightarrow \textcircled{1} *$$

$$5x - y = 2 \rightarrow \textcircled{2}$$

$$x^2 + 3x = 4 \rightarrow \textcircled{1}$$

- ครบทุกข้อ 1 ข้อ

- ได้ข้อที่ครบทุกข้อครบ 2

ตัวนี้ ไม่เป็นระบบสมการเชิงเส้นทุกตัว

3. $5x - 6y = -7 \rightarrow \textcircled{1}$

0 $x + 4y = 8 \rightarrow \textcircled{2}$ *

ตัวนำ 12 และ 4 หหวนมร(8) ได้ 6 และ 2 หป8

คำตอบ ของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร คือ ค่า x และ y ที่สอดคล้องกับสมการทั้งสองในสมการ
 แล้วนำไปใส่ในสมการที่ต้นตั้ง คำตอบอยู่รูป (x, y) คู่เดียว
ตัวอย่าง จงหาคำตอบที่จำนวนน้อยที่สุด และ คำตอบของระบบสมการ

1. $(1, 5)$ และ $(2, 1)$

$$\begin{aligned}
 2x - 5y &= -23 \rightarrow \textcircled{1} \\
 4x + y &= 9 \rightarrow \textcircled{2}
 \end{aligned}$$

วิธีที่ 1 ใช้ $(1, 5)$ แทนค่าลงในสมการเพื่อหา a โดยแทน x ด้วย 1 และ y ด้วย

$$2x - 5y = -23$$

$$\text{ถ้า } 2(1) - 5(5) = -23$$

$$2 - 25 = -23$$

$$-23 = -23 \text{ เป็นจริง}$$

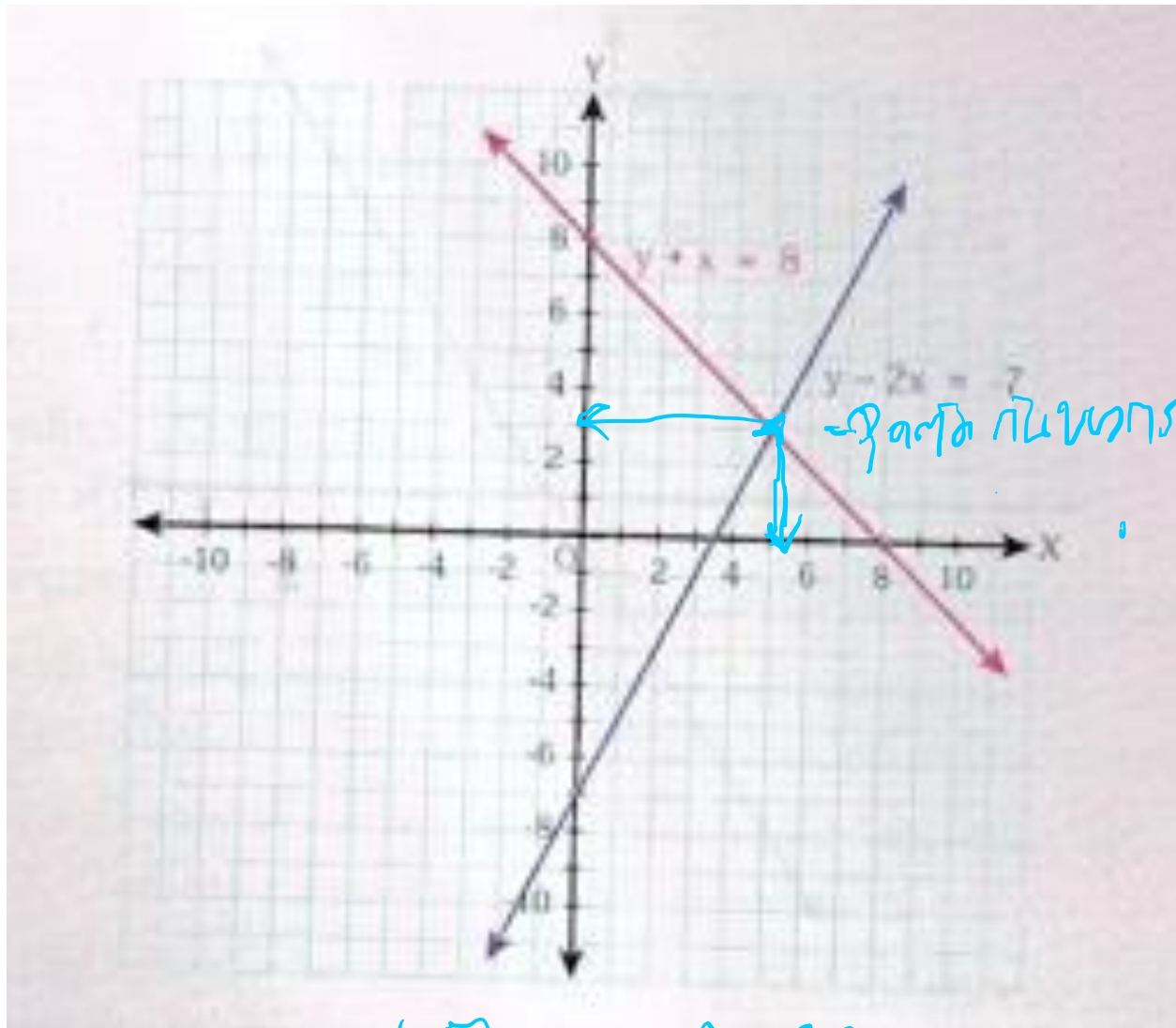
$$4(x+y) = 9$$

$$4(1) + 5 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

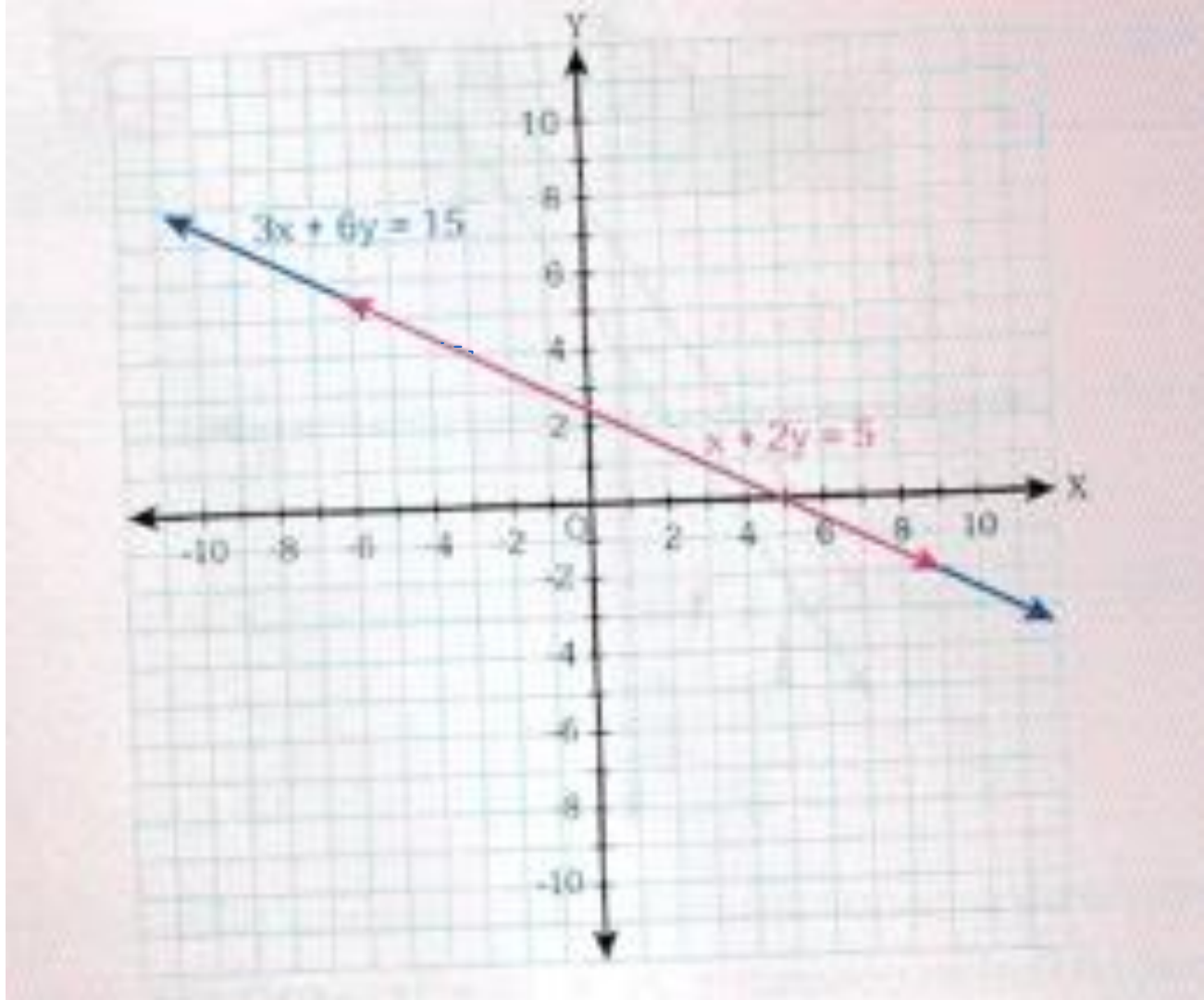
$$9 = 9 \text{ เป็นจริง}$$

ดังนั้น $(1, 5)$ เป็นคำตอบของระบบสมการเส้นตรงทั้งสอง

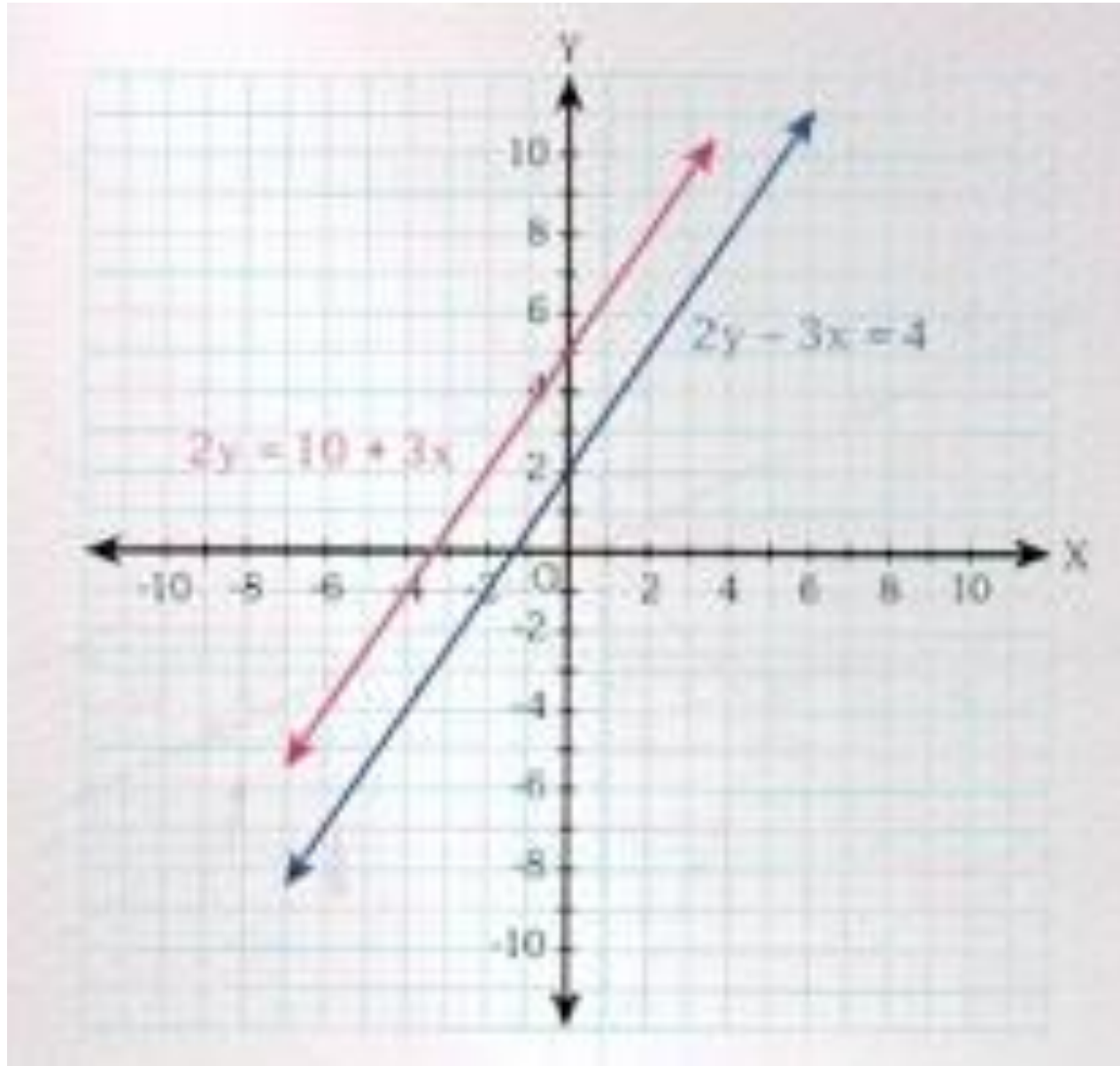

-จุดตัด เป็นคำตอบของระบบสมการ

กราฟมีจุดตัด 1 จุด
 แสดงว่า มีคำตอบ 1 คำตอบ $(5, 3)$

กราฟที่ 4
แสดงคำตอบของสมการ
นอกระบบ

ការវាស់វែង
 កត្តាដែលជំនុំគ្នា
 គ្នាបាន ឬ មិនបាន
 ប្រើប្រាស់ ឬ មិនប្រើ
 ប្រើប្រាស់ ឬ មិនប្រើ